

ספר פרי צדיק פורים - אות ב

[ב] לעשות אותם ימי משתה ושמחה. העיקר בימים האלה המשתה והוא על פי מה שאמרו (זח"ג רע"א ב) לכו לחמו בלחמי דא אורייתא דבכתב ושתו ביין מסכתי דא יינא דאורייתא דבעל פה. ועיקר קטרוג המן נתעורר על ידי שהגיע אז זמן התפשטות תורה שבעל פה. וכמו שזכו אחר כך לאור תורה שבעל פה שנקראה אורה וכמו שאמרו (שבת פח.) הדר קבלוה בימי אחשורוש, והיינו התורה שבעל פה שעל זה היה הכפיית ההר כגיגית (כמו שנתבאר זכור מא' יד). ואיתא בגמרא (חולין קלט ע"ב) משה מן התורה מנין כו', המן מן התורה מנין כו', וצריך להבין למה נצרך לחפש רמז על משה רבינו ע"ה בתורה וכל התורה מלא משמו ונקראת על שם תורת משה. גם מה שאמר המן מן התורה מנין אסתר מרדכי מן התורה מנין ולמה לא דרשו דוד ושלמה מן התורה מנין וכדומה. גם למה רמזו המן בתורה ולא נבוכדנאצר וסנחריב. אכן יש לומר המכוון משה מן התורה שהיה שורש הדברי תורה שנקראת תורת משה ועל זה אמרו מן התורה מנין שהוא שורש התורה ועל זה אמרו בשג"ם וגו', והיינו על פי מה שאמרו (זח"ג רטז רע"ב) דעתיד הוה משה לקבלא אורייתא בדרא דטופנא כו', וכך כתבו (שמו"ר פ' ל) שביקש הקב"ה ליתן להם ד' דברים תורה כו', ודעת דרכיך לא חפצנו זה תורה כו', דמים רומז לתורה כמו שאמרו (ב"ק יז.) אין מים אלא תורה וכתוב יערוף כמטר לקחי, והיינו תורה שבכתב שהוא הלקח טוב שניתן משמים והוא מפורש לכל שהוא מהשמים כמטר. ותורה שבעל פה שחכמי ישראל מחדשים והם באמת דברי אלהים חיים מה שהשם יתברך נוזל ומשפיע בלבם על זה נאמר תזל כטל שאינו ניכר ההשפעה מן השמים רק אחר שיורד ועל זה נאמר אמרתי על דרך שאמרו (זח"א רלד ב) אמירה בלב כדא דאת אמר ואמרת בלבבך אמירה בחשאי. והוא מטלא דעתיקא (ונת' ויחי ריש מא' י') והיה אז נפש משה רבינו ע"ה שהיה מקבל תורה שבכתב שהיה כלול בו גם התורה שבעל פה וכמו שהיה קודם הקלקול במתן תורה וכמו שאמרו (נדרים כב ע"ב) דאלמלא חטאו ישראל לא ניתן להם אלא ה' חומשי תורה כו', והיה כלול בזה כל אור תורה שבעל פה. והיה מפורש שהוא מן השמים כמו הלכה למשה מסיני תורה שבעל פה של משה רבינו ע"ה. וכן נרמז במבול דכתיב נבקעו מעינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו שרומזו תרעי דחכמתא לעילא ומבועי דחכמתא לתתא (כמו שאמרו זח"א קיז א). רק מפני שהיו דור המבול רשעים נעשו מי המבול ונשטפו במים הזדונים (ונת' נח מא' ב ומא' ג) וזהו משה מן התורה מנין שהוא שורש תורה שבכתב שכלול בו תורה שבעל פה. בשג"ם הוא וגו', וכנזכר לעיל והיו ימיו מאה ועשרים שנה וכפירוש רש"י. ואחר כך שאלו בהמן וכן מרדכי ואסתר מן התורה מנין, והיינו שהם היו שורש שאז התחיל התפשטות תורה שבעל פה. ואיתא המן מן התורה מנין המן העץ, דהיינו שעל ידי המן זכו לאור תורה שבעל פה. וזה נרמז במה שנאמר המן העץ ועל פי מה שאמרו בזוה"ק (ח"ג צח א קכד ב וש"מ) שיש תורה מסטרא דעץ החיים, והיינו תורה שבכתב ויש מסטרא דעץ הדעת טוב ורע דאיהו איסור והיתר טומאה וטהרה. והנה המן עשה העץ גבוה נ' אמה ויש להבין למה הוצרך עץ גבוה כל כך לתלות אדם אחד לדעתו והיה די שיהיה גבוה עשר אמה. ואם רצה שיהיה נראה אדרבא מצינו (עירובין ג.) למעלה מכ' אמה לא שלטא ביה עינא אך בתיקוני זוהר (תל' כא) איתא ואיהו עביד עץ גבוה נ' אמה וקב"ה נטיל נוקמא מיניה ומבנוי בשכינתא עלאה דמחאת למצראי נ' מכות עיין שם. והיינו שהמן שהרגיש שבא זמן התפשטות תורה שבעל פה, והיינו נ' שערי בינה דבינה מבין דבר מהחכמה. והוא שאז היה זמן אנשי כנסת הגדולה שעשו גזירות וסייג לתורה והוא קטרג על ישראל שאין כונתם לשם שמים רק מגאווה וכדומה וזה שנאמר ודתייהם שונות וגו', דלא אכלי מינן ולא נסבי מינן (כמו שאמרו מגילה יג ע"ב) ואת דתי המלך אינם עושים היינו שאין כונתם לעשות דת מלך מלכי המלכים הקב"ה בזה רק שרוצים להיות דתם שונות מכל עם (כמו שנתבאר זכור מא' יד) וזה שעשה עץ גבוה נ' אמה לרמז שישראל תקיפים בדעתם ממה שיש להם עץ גבוה נ' אמה נ' שערי בינה. וזה רצה לבטל מהם ואחר כך נהפוך הוא וקב"ה נטיל נוקמא מיניה ומבנוי בשכינתא עלאה. ואדרבא ישראל זכו על ידי זה דהדר קבלוה לתורה שבעל פה מאהבת הנס (וכמו שנתבאר שם) וזה שאמרו המן מן התורה מנין שהוא היה גם כן סיבה לשורש התפשטות תורה שבעל פה והתפשטה אז הרב חכמה לתקן הרב כעס ועל זה רמז המן העץ דעץ שעשה המן גבוה נ' אמה היה נגד נ' שערי בינה שבתורה שבעל פה שהוא מסטרא דעץ הדעת כנזכר לעיל. ואחר כך אמרו אסתר מן התורה מנין ואנכי הסתר אסתיר. והיינו מנין שאסתר היה שורש תורה שבעל פה וכמו שנאמר ותלבש אסתר מלכות ובגמרא (שם יד ע"ב) שלבשתה רוח הקודש ובזוהר הקדוש (ח"ג סא רע"א) רוח הקודש כלומר רוח מההוא קדש דלעילא, והיינו דאסתר נעשית מרכבה למדת מלכות, והיינו תורה שבעל פה. וזה שאמרו בתיקוני זוהר (שם) ובגין האי קנאה דכסי קב"ה באות דיליה על אסתר דאיהי קדושה דיליה. והוא על דרך שאמרו (מד"ת קדושים ב) אני

מלך ואת מלכה כשם שהוא כבודי כך הוא כבודך כו', היו קדושים כשם שאני קדוש וזה שאמרו דאיהי קדושה דיליה. ואחר שנרמז במה שנאמר ואנכי הסתר אסתיר דשם נאמר ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלהי בקרבי מצאוני הרעות האלה, והיינו שיכירו שהעונש בא מהשם יתברך מפני החטא ועון ויש להבין למה כתיב ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא וגו'. ולמה יענשו בשביל זה. ויש לומר שרמז ואנכי על מאמר אנכי שהוא קבלת התורה ועל דרך שדרשו (ברכות לב ע"ב) ואנכי לא אשכחך זה מעשה סיני דאנכי שורש כל הדברי תורה כמו שאמרו (שיר השירים רבה פ' ישקני) שבדיבור אנכי ששמעו נתקע תלמוד תורה בלבם עיין שם. ואנכי ביה כ' כתר וביה אין (כמ"ש זח"ג רנו ב) וזה שאמרו ואנכי מאמר אנכי שהוא נגד כתר עליון איהו כתר מלכות הסתר אסתיר יהיה בהסתר שהתורה שבעל פה הוא בהסתר שנראה לחכמים שהם מחדשים משכלם והם דברי אלהים חיים שנוסף מטלא דעתיקא ללב חכמי ישראל ועל ידי זה יתקנו הרב כעס שנאמר שם. וכמו כן אירע באסתר גם כן שנלקחה לאחשורוש ואיתא בתיקונים (שם) דסתיר לה מאחשורוש ושוי באתרה שדית בדיוקנא דילה כו', ואמר על זה שם וכבודי לאחר לא אתן, והיינו מדת מלכות שנקרא כבוד אל כמו שאמרו (זח"א ח א) כבוד אל דא כבוד כלה דאקרי אל כו', כבוד מלכותו וזה היה באסתר וזה שאמרו לרמז דאסתר היתה שורש תורה שבעל פה שהוא בחינת מדת מלכות ובא על ידי רוח הקודש כמו שכתב הרמב"ן (בחידושו ב"ב יב.). ואחר כך אמרו מרדכי מן התורה מנין שמרדכי היה שורש תורה שבעל פה דכתיב מר דרור ומתרגמינן מירא דכיא. והיינו דעיקר התורה שבעל פה הרב חכמה לתקן הרב כעס, והיינו שאף החלבנה שמרמז לפושעי ישראל (כמו שאמרו כריתות ו ע"ב) כשהוא בתוך הקטרת נותן ריח טוב ומרמז למה שאמרו (עירובין כא ע"ב) הדודאים נתנו ריח אלו ואלו עתידין שיתנו ריח עיין שם ונתבאר כמה פעמים. ואמרו (מגילה י ע"ב) ברוש זה מרדכי שנעשה ראש לכל הבשמים שנאמר, כי מר דרור כו'. דעיקר שמן המשחה הוצרך למשוח המשכן וכליו ובגדי כהונה וזה נצרך רק אחר הקלקול. שמקודם החטא היו כל ישראל משכן לשכינה וה' בהיכל קדשו שהקב"ה לבן של ישראל ששוכן בלב ישראל כמו שאמרו (שיר השירים רבה ה ב) ממה שנאמר צור לבבי וחלקי אלהים לעולם. ורק אחר הקלקול נצרכו לעשות משכן מקום מיוחד להשראת שכינה והוצרך השמן המשחה למשוח בו משכן וכליו (וכמו שנתבאר תצוה מא' ג) ואחר כך נמשחו בו הכהנים גדולים ומלכים (כמו שאמרו הוריות יא ע"ב) כהן הוא שורש תורה שבעל פה כמו שנאמר, כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו דייקא ודעת פנימית הכתר כידוע, והיינו טלא דעתיקא שממנו נובע התורה שבעל פה. שהוא טל תורה שבעל פה תזל כטל אמרתי. ורש"י פירש (פרשת תשא) ובדעת רוח הקודש שהוא רוח מההוא קדש דלעילא כנזכר לעיל. וכן משחו בו המלכים דוד המלך ע"ה היה מרכבה למדת מלכות והיה רבן של בעלי רוח הקודש ושורש תורה שבעל פה וכן כל מלכי ישראל ויהודה היו מרכבה למדת מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה ואמר שמרדכי נעשה ראש לכל הבשמים שזכה להיות שורש תורה שבעל פה וכמו שנאמר ומרדכי יצא וגו', בלבוש מלכות ואיתא בזוהר הקדוש (שלח קסט ב) מלכות דא רוחא דקודשא כו', מרדכי אוף הכי דכתיב ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות:

ובגמרא (מגילה י סע"ב) ראב"כ פתח לה פיתחא להאי פרשתא מהכא לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמה זה מרדכי הצדיק ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה המן לתת לטוב לפני האלהים זה מרדכי ואסתר דכתיב ותשם אסתר את מרדכי על בית המן. ומדעשה זה פתיחה להמגילה משמע שזה כל ענין המכוון במגילת אסתר. ובאמת יש להבין למה הסיב השם יתברך שיתן אחשורוש בית המן לאסתר וכלום חסר רכוש ליתן למרדכי ואסתר. אבל הענין כמו שאמרנו דבגלות מצרים כתיב וינצלו את מצרים שעשאוה כמצולה שאין בה דגים כמצודה שאין בה דגן (כמו שאמרו ברכות ט ע"ב) וכאן כתיב ובבזה לא שלחו את ידם. דשם במצרים היתה התורה בגלות בחכמת מצרים והיה העסק להוציא הניצוצין קדישין הדברי תורה. וכמה מהערב רב שהיו ראויים להתדבק בישראל ובשם ישראל יכנה. מה שאין כן בעמלק דאיתא במכילתא (סוף פרשת בשלח) ומדרש (תנחומא סוף פרשת תצא) שנשבע השם יתברך שלא יקבלו גר מעמלק. וכן היה המצוה להחרים משור עד שה וגו', וזה שנאמר ובבזה לא שלחו את ידם. אבל לפי זה יש להבין מה שאמרו על המן ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס לתת לטוב וגו', זה מרדכי וכו'. אך הוא מה שאמרו (סנהדרין צו ע"ב) מבני בניו של המן למדו תורה בבני ברק וגריס בע"י ומנו רב שמואל בר שילת ואף שאין מקבלין גרים מעמלק כנזכר לעיל נראה דר"ש בר שילת יצא מאחד מהם שבא על בת ישראל ויצא מהמן שלא מדעת [וע' ביוחסין אות ש' שכתב שהגאונים אמרו, כי שילת היא נקבה ואחות ר' חייא ואינו כן דאמרו מבני בניו של המן למדו תורה ומנו ר' שמואל בר שילת ולא היו מערבין משפחתם שהם משמעא אחי דוד עם גרים עכ"ל ועל פי מה שאמרנו אתי שפיר דברי הגאונים] וזה הענין בשאול המלך בחיר ה' והיה כבן שנה שלא טעם טעם חטא (כמו שאמרו יומא כב ע"ב) ומה

ראה על ככה דכתיב ויחמול שאול על אגג וגו', ועל ידי כן יצא ממנו באותו לילה שורש המן וכמו שאמרו (מגילה יג.) ומה שילם לי ימיני דלא קטליה שאול לאגג דאתיליד מיניה המן כו'. אך לפי האמור ראה שאול שיש בו באגג שורש נשמת ר"ש בר שילת שלא יצא ממנו עדיין ועל זה הניצוץ כתיב ויחמול וגו', על אגג. וזה ענין מה שאמרו בגמרא (שם טו ע"ב) מה ראתה אסתר שזימנה את המן כו', ריה"ש אמר מבית אביה למדה אם רעב שונאך האכילהו לחם וגו', ובע"י הגירסא וה' ישלם לך כו', ישלימנו לך וכמו שהוא הגירסא בסוכה (נב.) ושם קאי על היצר הרע שמפתה לפעמים לאדם רשע שיעסוק בתורה כדי שיהיה לו יניקה מתורה שלו ואמר העצה האכילהו לחמה של תורה והשקהו מים של תורה שבסוף ישלימנו לך שלא יסית אותך לחטוא (וכמו שאיתא בפירש"י) אבל כאן אינו מובן מכוון הסעודה שעשתה לו לפי זה. ונראה שלא ידעה אסתר באיזו אופן יהיה הנס ואולי תפעול על ידי הסעודה שהמן ישלם אתה וידבר טוב על ישראל, והיינו שסברה שישוב המן בתשובה. ועל פי זה נבין מה שאמרו במדרש (משלי ט) טבחה טבחה מסכה יינה זו אסתר המלכה כו', התקינה סעודה לאחשורוש ולהמן הרשע כו', וראש הפרשה חכמות בנתה ביתה וגו', ומשמע דמדבר מחכמת התורה וכן נדרש במדרש (שם) זו התורה שבנתה כל העולמות עיין שם. רק המכוון שרצתה לעורר בו בהמן השורש קדושה שהיה בו בהעלם ניצוץ קדישין דנשמת ר"ש בר שילת וזהו מסכה יינה יינא דאורייתא דבעל פה על דרך שאמרו (זח"ג רע"ב) וסברה שאולי על ידי זה ישוב בתשובה וידבר טוב על ישראל. וזה שנאמר ויצא המן ביום ההוא שמח וטוב לב ובכל מקום מורה טוב לב שנתיישר הלב לטוב להיות לב אחד לאביו שבשמים והיאך יתכן לכתוב כן על המן הרשע. ובמדרש רבה על פסוק כטוב לב המלך ביין איתא אומות העולם אין להם טובה כו', בטוב לב אין כתיב כאן אלא כטוב לב המלך טובה ואינה טובה ואיך אמר הכתוב על המן שמח וטוב לב. אך לפי האמור יש לומר דאז לפי שעה יצא ממשחה אסתר שמח וטוב לב כרגע שעוררה בו אסתר הניצוץ קדישין מנשמת ר"ש בר שילת שהוא מקדושת תורה שבעל פה. רק כיון שיצא וראה את מרדכי ולא קם ולא זע ממנו וימלא המן על מרדכי חימה ואמר וכל זה איננו שוה לי ושב לרשעו ואחר כך קב"ה נטיל נוקמא מיניה ומבנוי בשכינתא עלאה כו', כמו שאמרו בתיקוני זוהר והיינו נ' שערי בינה כנזכר לעיל. וכל הניצוץ קדישין שלו נטל מרדכי ונכנס אחר כך בישראל וזה שאמרו בגמרא מבית אביה למדה ופירש"י שמעה התינוקות אומרים כן. ולשון מבית אביה משמע מאבותיה והיא לא היתה מזרע שלמה שאמר פסוק זה. ולפי האמור מיושב לשון מבית אביה, דהיינו משאול שהיתה מזרעו והוא חמל על אגג שיצא ממנו המן, והיינו על ניצוץ שורש נשמת ר"ש בר שילת שהיה כלול בו והיתה סבורה שתוכל להחזירו להמן למוטב וישלים אתה וידבר טוב על ישראל כנזכר לעיל. אך אחר כך ששב לרשעו היה הוא הגורם להתפשטות תורה שבעל פה אחר שעשו בו ועל ידו מחיית עמלק כראוי. וכעין מה שאמרו (שמות רבה פ' כא ומדרש תנחומא שם) ופרעה הקריב שהקריב את ישראל לתשובה שעשו. וכן על ידי המן נסתבב שנתפשטה התורה שבעל פה בישראל וזה שאמרו המן מן התורה מנין שהיה המן סיבה להתפשטות תורה שבעל פה וכנזכר לעיל. והניצוץ קדישין יצא ממנו אחר כך שלא מדעת וכמו שאמרנו כיון שאין מקבלין גרים מעמלק. וזהו מה שנאמר ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה המן, והיינו הרכוש שהיה בו הקדושה דנשמת ר"ש בר שילת. לתת לטוב לפני האלהים זה מרדכי ואסתר שאחר כך הוציאו ממנו כל החיות וזה נכנס בישראל שלא מדעת שלא נתגייר רק יצא על ידי שבא מזרעו על בת ישראל ונקרא על שם אמו (כמ"ש הגאונים דשילת נקבה היה כמוש"ל) וכעין שנקרא רב מרי בר רחל על שם אמו בת שמואל (כמו שכתב רש"י ב"מ עג רע"ב).

וזה שנאמר לאדם שטוב לפניו נתן חכמה ודעת ושמחה זה מרדכי הצדיק שהוא טוב ואין טוב אלא תורה כמו שאמרו (ברכות ה.) ושם מיירי מתורה שבכתב ומייתי קרא, כי לקח טוב וגו', וכן תורה שבעל פה נקרא טוב וכמו שנאמר טוב לי תורת פיך וגו', והיינו תורה שבעל פה על דרך שנאמר מפיו דעת ותבונה (וכן מייתי מפ' זה ברות רבה פ' ה ע"פ ויטב לבו עיין שם) נתן חכמה וגו', וכמו שנאמר אורה ושמחה, והיינו בחינת חכמה ובינה שהוא כשמתיישר הלב לישרי לב שמחה (כמו שנתבאר מא' א) ודעת הבא על ידי חיבור חכמה שבמוח לבינה שבלב, והיינו שזכה להמשכה מחכמה תורה שבכתב לתורה שבעל פה. ולחוטא נתן ענין לאסוף ולכנוס זה המן, והיינו הרכוש שבו היה הניצוץ קדישין דנשמת ר"ש בר שילת וכמו שאמרנו שבקניני האדם יש רוחניות המחיה את האדם בסוד ואתה מחיה את כולם (ונת' שקלים סוף מא' א עיין שם באריכות) וזה שאמרו לתת לטוב לפני האלהים זה מרדכי כו', והוא על פי מה שאמרו במדרש (אבא גוריון על פסוק אחר הדברים האלה גדל גו', הובא בילקוט) יבא המן ויסגל ממון ויבא מרדכי ליטול ממנו ויבנה בית המקדש. והיינו שמרדכי הקדיש רכוש המן לבנין בית שני וזהו לתת לטוב לפני האלהים דבבית שני היו אנשי כנסת הגדולה שהעמידו תלמידים הרבה ועשו סיג לתורה ולשכת הגזית שמשם יוצאה תורה לכל ישראל וזהו עיקר תורה שבעל פה

שנקרא טוב כנזכר לעיל. וזה שנאמר ותשם אסתר את מרדכי על בית המן שמרדכי היה שורש תורה שבעל פה וכמו שאמרנו במה שאמרו שהוא ראש לכל הבשמים. ומזה שראו שנתלה המן על עץ גבוה נ' אמה נתעוררו להתפשטות תורה שבעל פה ולתקן תקנות וסייגים ותקנו ימי משתה ושמחה שהוא יינא דאורייתא דבעל פה וקבלו כל ישראל התורה שבעל פה מאהבת הנס וכנזכר לעיל שעל זה אמרו הדר קבלוה בימי אחשורוש. ונמצא שעל ידי גזירת המן ומה שנתגדל זכו ישראל לאור תורה שבעל פה. אחר שקלטו ולקטו מרדכי ואסתר בקדושתם הרכוש שלו שהיה בו הניצוצין קדישין מאור תורה שבעל פה כנזכר לעיל. וזה שנרמז במה שנאמר המן העץ המן מן התורה כנזכר לעיל שעל ידי העץ של המן זכו לשרש תורה שבעל פה ועל ידי מרדכי ואסתר וזה שאמרו אסתר מן התורה מנין מרדכי מן התורה מנין כנזכר לעיל:

וזה ענין מה שאמרו (שוח"ט תהלם כב) על אילת השחר זו אסתר וכן נדרש מזמור זה בגמרא (מגילה טו ע"ב) על אסתר ואמרו במדרש (שם) זהו שאמר הכתוב והיה אור ישראל לאש וקדושו ללהבה. אור ישראל זה מרדכי וקדושו ללהבה זו אסתר ובערה ואכלה זה המן עיין שם ובפשוטו דרש להבה על אסתר דלהבה לשון נקיבה. ויש לומר שהוא על פי מה שנאמר והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה וגו', דיעקב מדתו אמת זו תורה (כמו שנתבאר ברכות ה ע"ב) והוא אש כמו שנאמר מימינו אש דת למו. ויוסף גבור הכובש את יצרו להבה שאוכלת אש של יצר הרע דג' קליפות הקנאה תאוה וכבוד נקראו אש כמו שנתבאר כמה פעמים. וזה שנדרש אור ישראל על מרדכי דכתיב ותשם אסתר את מרדכי על בית המן שהיה מרדכי שורש תורה שבעל פה ראש לכל הבשמים כנזכר לעיל. ותורה אור והוא נקרא אור ישראל על שם התורה שבעל פה שהיא אורה, והיינו אור ה' כנסת ישראל וכן כאן נקרא אור ישראל אור דתורה שבעל פה שמצד ישראל והוא גם כן אש כמו שנאמר הלא כה דברי כאש, והיינו דברי אשר שמתי בפיו דדיבור היינו תורה שבעל פה וכן למדו מפסוק זה (תענית ד.) לצורבא מרבנן דרתח כו', עיין שם. וקדושו ללהבה זו אסתר הוא על פי מה שאמרו בתיקוני זוהר (תיקון כא) דכסי קב"ה באות דיליה על אסתר דאיהי קדושה דיליה עיין שם, והיינו דאסתר גם כן היתה מבחינת יוסף הצדיק ועל דרך שאמרו (מ"ר ריש פרשת קדושים) כל מקום שאתה מוצא בו גדר ערוה אתה מוצא קדושה כו', שכל מי שגודר עצמו מן הערוה נקרא קדוש. וזה שאמרו בגמרא (מגילה יג.) אסתר שמה ולמה נקרא שמה הדסה על שם הצדיקים שנקראו הדסים כו', והצדיקים שנקראו הדסים הוא על שם דהדס נותן ריח טוב ואיתא (עירובין כא ע"ב) הדודאים נתנו ריח אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא וכבר אמרנו כמה פעמים דמדנקט לשון בחורי ישראל נראה דמירי בחטא דפגם הברית שגורם הילדות ובחורות (ונת' ר"ח מרחשון) וצדיק שהוא מרכבה למדת יסוד עולם נקרא הדס על שם שנותן ריח טוב ומדנקראה אסתר הדסה מכלל שהיתה צדקת וקדושה מבחינת יוסף הצדיק. וזה שאמרו דאיהי קדושה דיליה וקב"ה סתיר לה מאחשורוש ושוי באתרה שדית בדיוקנא דילה וזה שדרש וקדושו ללהבה זו אסתר שהיתה קדושה של השם יתברך כנזכר לעיל מבחינת צדיק יסוד עולם ונעשית ללהבה כמו שנאמר ובית יוסף להבה כנזכר לעיל. ובערה ואכלה זה המן שהוא שורש עמלק יצרא בישא) כמו שאמרו זח"ג קס א) ואז תקנו ימי משתה תורה שבעל פה יינא דאורייתא דבעל פה שהוא הרב חכמה לתקן הרב כעס ועל ידי זה ושמחה דנתיישר הלב שגם הלב כסיל לשמאלו נתרוקן מהרע ונעשה כולו טוב ולישרי לב שמחה. ובאברהם אבינו ע"ה גם כן מצינו ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק. ונראה שהיה עיקר הסעודה המשתה. והוא על פי מה שאמרו (זח"ב קעה ב) וחסד עלאה נפקא מחכמה גבורה דהוא דינא תקיפא נפקא מבינה, והיינו דאברהם אבינו ע"ה שמדתו חסד היה ראשית האור וכמו שאמרו (בראשית רבה פ"ב) יהי אור זה אברהם כו', ויצחק למד ממנו והבין דבר מתוך דבר ומדתו גבורה נפיק מבינה ועל כן ביום הגמל עשה משתה מיינא דאורייתא דבעל פה. רק שם כתיב משתה גדול שאמרו (בראשית רבה פ' נג) גדול עולמים היה שם והוא מורה על עתיקא שכולל כל ג' ראשונות. והיינו שהיו מפורשים שגם הבינה תורה שבעל פה שהם מהשם יתברך. וכמו בשעת מתן תורה שהיה התורה שבעל פה כלול בהתורה שבכתב והיה מפורש שהוא מהשם יתברך. כמו תורה שבעל פה של משה רבינו ע"ה שנקרא הלכה למשה מסיני (ונת' חנוכה מא' ב ד"ה והוא) מה שאין כן כאן התורה שבעל פה בהסתר שנדמה לחכמים שהם המחזשים והוא מבחינת מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה וכתורה שבעל פה של ר' עקיבא וחביריו שהוא הרב חכמה לתקן הרב כעס. ובאמת הם גם כן דברי אלהים חיים דברי אשר שמתי בפיו וזה בחינת הסתר כנ"ל. ועל כן נאמר כאן משתה ולא משתה גדול כמו באברהם אבינו ע"ה. ועל כן דרשו ממשותה גדול דאברהם אבינו ע"ה שעתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק (כמו שאמרו פסחים קיט ע"ב) דעיקר הסעודה העתידה הוא התגלות סודות התורה ואור ה' וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ח מה' תשובה) ואף שהראב"ד השיגו כבר אמרנו שכדברי הרמב"ם מפורש במדרש הנעלם (זח"א קלה ב) עיין שם

באריכות (ונת' תרומה מא' יד) וזהו משתה גדול יינא דאורייתא דבעל פה שיהיה לעתיד ויהיו מפורש שהוא מהשם יתברך. וזה אי אפשר להתגלות כל זמן שהאדם בגוף. וזהו נקרא משתה גדול שיהיה מפורש דגדול עולמים שם שהקב"ה יגלה הסודות לצדיקים: